

Úpravy ŠVP podle RVP ZV

Jedním z kroků nutných pro zajištění podmínek vzdělávání žáků základního vzdělávání bylo vytvoření jednotného rámcového vzdělávacího programu.

Všechny školy, které dosud vzdělávaly podle ŠVP vytvořeného podle RVP ZV, nebo podle Přílohy 2 RVP ZV upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále též „LMP“), upraví svůj ŠVP tak, aby byl v souladu s upraveným RVP ZV (účinným od 1. 9. 2016). Rozsah změn se bude lišit podle toho, zda byl ŠVP v souladu s RVP ZV nebo s Přílohou 2 RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP.

A. Školy vzdělávající v souladu s RVP ZV

Úpravy ŠVP škol, které dosud vzdělávaly podle ŠVP v souladu s RVP ZV (účinným od 1. 9. 2013), se budou týkat následujících oblastí:

- 1) Charakteristika ŠVP
 - a) Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále též „žáci se SVP“)
 - b) Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných
- 2) Učební plán
- 3) Učební osnovy

V celém textu ŠVP je třeba upravit **terminologii tak, aby odpovídala právním předpisům** (novela školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných). Jedná se především o náhradu označení žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním nově platným termínem žák se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně.

1) Charakteristika ŠVP

V části Charakteristika ŠVP se změny týkají dvou podkapitol:

a) **zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

Vzhledem k zásadnímu přepracování textu kapitoly Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v upraveném RVP ZV je nutné přepracovat text ŠVP, který popisuje **zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**, a to v následujících bodech:

- nově budou popsána pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (dále též „PLPP“) a individuálního vzdělávacího plánu (dále též „IVP“) žáka se SVP (v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb.) s využitím Metodiky pro nastavování podpůrných opatření k vytváření PLPP; více na <http://www.nuv.cz/bloky-titulka/zvyraznena-aktualita/t5>.

dále je možné doplnit:

- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – např. zájmových organizací, vzdělávacích institucí atd.;
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně pracovníků zajišťujících výuku předmětů speciálně pedagogické péče;
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jakými jsou například dělení a spojování hodin, prodloužování přestávek, a dále v souladu s PO (Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) organizace vzdělávání žáka, prodloužení základního vzdělávání na 10 let, odlišná délka vyučovacích hodin aj.;
- přehled předmětů speciálně pedagogické péče (příklady jsou uvedeny v Průvodci upraveným RVP ZV www.rvp.cz/pruvodce); přesný popis toho, jak se bude měnit organizace vzdělávání při využívání tzv. disponibilních hodin;

b) zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzhledem k zásadnímu přepracování textu kapitoly Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných v upraveném RVP ZV je nutné přepracovat text ŠVP, který popisuje zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných, a to v následujících bodech:

- nově budou popsána pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se ŠVP (a v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., s využitím Metodiky pro nastavování podpůrných opatření k vytváření PLPP; více na www.nuv.cz/bloky-titulka/zvyraznena-aktualita/t5).

dále je možné doplnit:

- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky;
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy – např. zájmových organizací, vzdělávacích institucí atd.;
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků, jakými jsou například:
 - předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
 - vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
 - účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
 - obohacování vzdělávacího obsahu;
 - zadávání specifických úkolů, projektů;
 - příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
 - nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit;
 - možnosti stáží.

2) Učební plán

Rámcový učební plán byl v RVP ZV pozměněn, **učební plán** v ŠVP musí být v souladu s upraveným rámcovým učebním plánem:

- **Na prvním stupni je v učebním plánu v ŠVP** nutné případně upravit počet hodin vyučovacího předmětu, který vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. U základních škol, které nebudou provádět jiné zásadní změny v učebním plánu, půjde o případnou úpravu počtu hodin čerpaných ze vzdělávací oblasti Jazyka jazyková komunikace a počtu čerpaných disponibilních hodin. *(Vzdělávací obsah se nezmění, proto nemusí být učební osnovy z tohoto důvodu měněny. Tuto změnu lze případně upravit i v poznámkách k učebnímu plánu, pokud obsahovaly údaje o čerpání disponibilní dotace. Podobně lze informaci o změně čerpání upravit v charakteristice vyučovacího předmětu, pokud tyto údaje obsahovala.).*
- **V učebním plánu**, včetně poznámek k učebnímu plánu, je možné uvést **předměty speciálně pedagogické péče**, organizační změny související s prováděním podpůrných opatření – dělení hodin, prodloužení základního vzdělávání, odlišnou délku vyučovacích hodin apod.

3) Učební osnovy

- Do učebních osnov je možné zahrnout učební osnovy předmětů speciálně pedagogické péče (dále též „PSPP“):
 - pokud škola vyučuje různé předměty speciálně pedagogické péče pouze u jednotlivých žáků, uvede v části „Zabezpečení výuky žáků se SVP“ výčet předmětů speciálně pedagogické péče, jejichž výuku zabezpečuje. V případě, že škola chce poskytnout zákonným zástupcům žáků informace o pojetí předmětů speciálně pedagogické péče, je vhodné mimo výčtu v části „Zabezpečení výuky žáků se SVP“ uvést PSPP také v učebním plánu a v učebních osnovách uvést alespoň charakteristiku PSPP; zpracování předmětů speciálně pedagogické péče do učebních osnov potom škola provede po zahájení jejich výuky;
 - pokud škola nebo ve škole třída (častěji se bude týkat škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9) uvádí předměty speciálně pedagogické péče ve svém učebním plánu, je v ŠVP nutné uvést v učebních osnovách minimálně charakteristiky předmětu. V části „Zabezpečení výuky žáků se SVP“ uvést výčet PSPP. Podrobnější rozpracování osnov je vhodné, pokud charakter předmětů speciálně pedagogické péče a jejich výuka ve škole má ročníkový charakter a rozpracování výstupů do ročníků je smysluplné. Časová dotace v tomto případě bude čerpána z disponibilních hodin. Současně by měly být uvedeny PSPP, které vždy zabezpečuje SPC (například orientace v prostoru pro nevidomé žáky).
- V učebních osnovách vyučovacího předmětu, který vychází ze vzdělávacího oboru Chemie, je vhodné v učivu upravit terminologii klasifikace jedovatých látek v souladu s platnými předpisy tak, jak je uvedeno v učivu vzdělávacího oboru Chemie (H- a P- věty, piktogramy a jejich význam).

Školy, které dosud vyučovaly podle ŠVP v souladu s RVP ZV (účinným od 1. 9. 2013), zapracují výše uvedené změny do svých ŠVP do 1. 9. 2016.

Minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů vzdělávání žáků s LMP nově uvedené v RVP ZV se do ŠVP zapracovávají jedním z následujících způsobů:

- rozpracují se do obsahů vzdělávacích oblastí ročníků přímo v ŠVP, nebo
- v kapitole Charakteristika ŠVP škola popíše způsob, kterým využije minimální doporučenou úroveň pro úpravy očekávaných výstupů, nebo
- uvedou se v kapitole Charakteristika ŠVP jen jako odkaz na RVP ZV.

V případě doporučení školského poradenského zařízení (dále též „ŠPZ“) k úpravě výstupů vzdělávání a vytvoření IVP u žáka s LMP (od 3. stupně podpory) vychází škola, která nemá rozpracované minimální ročníkové výstupy v ŠVP, při tvorbě IVP z doporučené minimální úrovně výstupů v upraveném RVP ZV s přihlédnutím ke SVP žáka a využívá přitom metodického průvodce www.rvp.cz/pruvodce, ve kterém bude vypracována metodická podpora pro stanovení obsahů očekávaných výstupů pro každý ročník.

B. Školy vzdělávající v souladu s RVP ZV Přílohou č. 2 pro žáky s LMP

Úpravy ŠVP škol, které dosud vyučovaly podle ŠVP v souladu s Přílohou 2 RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP, se budou týkat především částí Charakteristika ŠVP [viz A. 1)], Učební plán a

Učební osnovy. Změny, které musí tyto školy do svého ŠVP zpracovat, předpokládají vydání zcela nového ŠVP.

Zásadní změna oproti úpravám ŠVP škol, které vzdělávaly podle RVP ZV, je v části Učební osnovy. ŠVP musí v souladu s RVP ZV (účinným od 1. 9. 2016) obsahovat rozpracované očekávané výstupy, včetně minimální doporučené úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření.

Školy, které dosud vzdělávaly podle ŠVP vytvořeného na základě Přílohy č. 2 RVP ZV upravující vzdělávání žáků s LMP, musí své ŠVP uvést do souladu s RVP ZV (účinným od 1. 9. 2016) nejpozději do 1. 9. 2018.

Jelikož doporučení ŠPZ vydaná podle dosavadních právních předpisů jsou platná i po 1. 9. 2016, nejdéle po dobu 2 let, a tato doporučení většinou neobsahovala požadavek na vytvoření IVP (neboť doporučila vzdělávání podle Přílohy 2 pro žáky s LMP) postupuje škola při vzdělávání žáků s LMP tak, že vytvoří IVP podle jejich speciálních vzdělávacích potřeb a vychází z upraveného RVP ZV (při tom využívá Průvodce upraveným RVP ZV www.rvp.cz/pruvodce). V případě, kdy škola má ŠVP v souladu s upraveným RVP ZV a jsou v něm zpracované očekávané výstupy vzdělávání po jednotlivých ročnících, vychází škola při tvorbě IVP z upraveného ŠVP.

Žáci, kteří budou k datu 1. 9. 2016 na druhém stupni a doposud se vzdělávali podle ŠVP vytvořeného v souladu s Přílohou 2 upravující vzdělávání žáků s LMP, dokončí základní vzdělávání podle takto vytvořeného ŠVP (tedy budou i nadále vzdělávání podle Přílohy 2 upravující vzdělávání žáků s LMP), a to v souladu s čl. 6 Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění RVP ZV ze dne 22. února 2016.

Na podporu obou skupin škol při úpravách či tvorbě ŠVP budou postupně zveřejňovány další informace v **Průvodci upraveným RVP ZV** (www.rvp.cz/pruvodce), který je součástí Metodického portálu RVP.CZ.